

Eduskunnan talousvaliokunta

HE 52/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta

Talousvaliokunta on pyytänyt OP Ryhmältä lausuntoa hallituksen esityksestä sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta. Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Pidämme esityksen mukaisia uudistuksia tarpeellisina, mutta kannamme huolta tietosuojaa koskevien lakiehdotusten käsittelyaikataulusta.

Kannatamme tietosuojaa koskevan lainsäädännön uudistamisen pääasiallista tavoitetta parantaa henkilötietojen suojaa lisäämällä läpinäkyvyyttä ja henkilöiden mahdollisuutta valvoa omia tietojaan. Hallituksen esityksen mukaisesti pidämme tarkoituksenmukaisena käyttää tietosuoja-asetuksen mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa täydentää kansallista lainsäädäntöä. Pidämme tärkeänä sitä, että esityksessä on jätetty ennalleen vakuutusyhtiön oikeus luovuttaa samaan konserniin, vakuutusyhtyrhythään, taloudelliseen yhteenliittymään tai rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluvalla toisella yrityksellä vakuutuksenottajaa koskevia tarpeellisia tietoja. Tämä on käytännön toiminnan ja sujuvan asiakaskokemuksen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Samoin pidämme tärkeänä mahdollisuutta jatkaa vakuutusyhtiöiden yhteisten väärinkäytös- ja vahinkorekistereiden sekä pankkien asiakashäiriörekisterein käyttöä.

Yhteiset väärinkäytös- ja vahinkorekisteri sekä asiakashäiriörekisteri ovat perustuneet tähän saakka Tietosuojalautakunnan lupiin. Rekistereillä on merkitystä rikollisuuden torjunnassa ja petosten sekä rahanpesun ehkäisemisessä. Esityksen mukaan väärinkäytösrekisteriä koskeva toiminnasta säädetään jatkossa vakuutusyhtiölaissa. Oikeusvarmuuden kannalta pidämme tärkeänä, että myös vakuutusyhtiöiden yhteisestä vahinkorekisteristä olisi vastaava säännös tai edes selkeä maininta perusteluissa. Hallituksen esityksessä esitetään pankeille oikeutta ylläpitää asiakashäiriörekisteriä, mutta oikeus tietojen luovuttamiseen toisille luottolaitoksille mahdollistetaan kuitenkin vasta myöhemmin annettavassa hallituksen esityksessä, joka on nyt lausuntokierroksella. On tärkeää varmistaa, että vakuutusyhtiöt ja pankit voivat jatkaa yhteisten rekistereiden käyttöä nykyiseen tapaan sen jälkeen, kun Tietosuojalautakunnan luvat rekisterien käytöstä lakkautetaan. Rekisterinpidon ja tietojen käsittelyn täytyy voida jatkua ilman, että käsittelyä joudutaan välillä keskeyttämään tai että jouduttaisiin tilanteeseen, jossa käsittelylle ei ole perustetta lainsäädännössä sen jälkeen, kun henkilötietolaki ja Tietosuojalautakunnan luvat kumotaan.

Pidämme erityisen tärkeänä, että finanssialaa koskeva erityislainsäädäntö tulee voimaan samaan aikaan kuin uusi tietosuojalaki. Perustuslakivaliokuntakin kiinnitti lausunnossaan (PeVL 14/2018 vp) huomiota lakiehdotuksen käsittelyaikatauluun. Valiokunnan mielestä on ongelmallista, että eduskuntakäsittelylle varatun ajan niukkuuden vuoksi kansallista lainsäädäntöä ei voida saattaa voimaan tietosuoja-asetuksen suoran soveltamisen alkaessa.

© OP
14.5.2018

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota esitettyyn vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a § 4 momenttiin, jossa ehdotetaan säädettäväksi tarpeettoman lyhyestä tietojen rekisteröintiajasta. Esityksen mukaan tiedot olisi poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity. Ehdotamme tähän muutosta, jonka mukaan tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun tuomio on saanut lainvoiman. Tuomioistuinten pitkän käsittelyajan takia tieto ei joissain tapauksissa olisi enää rekisterissä, vaikka tuomiota ei olisi edes vielä annettu. Tiedon pidemmällä säilytysajalla vältettäisiin nämä ongelmat.

OP Ryhmä

Erkki Sarsa

Edunvalvontajohtaja

Terhi Valtonen

Edunvalvontapäällikkö, vahinkovakuutus